

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№12

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, dekabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Xamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIK XAVFINI BOSHQARISHI.....	44
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
TURIZM XIZMATLAR BOZORI ISTE'MOLCHILARINI SEGMENTLASH USULI ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA KONSEPSIYASINI ISHLAB CHIQUISH.....	48
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
“INNOVATSION AGROTEKNOLOGIYALAR VA “YASHIL IQTISODIYOT” TAMOIYILLARI ASOSIDA G'ALLA YETISHTIRISH BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	53
Turayeva Gulizahro	
АНАЛИЗ ЦЕНОБРАЗОВАНИЯ НА ЗЕРНОВЫЕ ПРОДУКТЫ ПО ДАННЫМ МАРКЕТИНГОВЫМ ИСЛЕДОВАНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ НАМАНГАНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	57
Бахриддинов Жаҳонгирбек Равшанжон ўғли	
KICHIK BIZNES RIVOJINI TA'MINLASHDA BOZOR INFRATUZILMALARINING AHAMIYATI.....	62
G'aniyev Botir Baxtiyorovich, Zakirova Gulnora Mirzaliyevna	
KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYATINI SAMARALI BOSHQARISH METODOLOGIYASI VA YO'LLARI.....	67
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillaevich	
INNOVATION FAOLIYAT XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	73
Mustafoyev Akbar Mustafo o'g'li	
MAHSULOT DIVERSIFIKATSIYASI VA LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA EKSPORT POTENSIALINI OSHIRISH YO'LLARI.....	78
Maxkamov Ibrayim, Jo'raboyeva Shohida Kamoliddin qizi	
REKLAMA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARI ROLI.....	83
Abdusalilova Laylo To'xtasinovna, Raxmonqulova Shahrizoda	
SIRKULAR IQTISODIYOTDA YOPIQ SIKL NAZARIYASINING ROLI.....	87
Sodikov Zokir Rustamovich	
YASHIL TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA MOLIYAVIY RAG'BATLAR VA ULARNING NATIJALARI.....	92
Axmadjonova Gulmira Xabibulla qizi	
MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI.....	97
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich	
АНАЛИЗ ПОДХОДОВ ЦЕНТРАЛЬНЫХ БАНКОВ К РЕГУЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ ПРОДУКТОВ: СРАВНЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА И МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ.....	101
Даулетиярова Шахло	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ УЗБЕКИСТАНА.....	109
Кадилова Хадича Тураевна	
XORIJ MAMLAKATLARINING IQTISODIYOTNI UGLERODSIZLASHTIRISH STRATEGIYALARI: O'ZBEKISTON UCHUN TAKLIFLAR.....	115
D.X. Pulatov, F.E.Shamsiyev	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASI: MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	125
Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li	
HISOB SIYOSATI TARKIBIY TUZILISHI MASALALARI.....	133
Botirova Raximaxon Abdujabbarovna	
QURILISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MOLIYAVIY TAHLILI.....	136
Musayeva Shoirazimovna	

KICHIK SANOAT ZONALARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI TURMUSH FAROVONLIGINI OSHIRISH.....	144
<i>Axmedov Oybek Turgunpulatovich</i>	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI PORTFELI TAHLILI.....	149
<i>Madraximov Ilxom Kamilovich</i>	
FOYDA SOLIG'INING O'ZIGA XOS MUAMMOLI JIHATLARI.....	154
<i>Zaripov Xusan Baxodirovich</i>	
AGRAR SEKTORNI INNOVATSION MODERNIZATSIYA QILISHDA INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISH MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	159
<i>Xamrayev Quvvat Iskandarovich</i>	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	163
<i>Jalilov Jamshid G'anjionovich, Safarov Zavqiddin Zokir o'g'li</i>	
MINTAQA SANOAT TARMOG'I RIVOJLANISHINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	168
<i>Xayitboev Abror Quvondiqovich</i>	
РОЛЬ СМЕШАННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ (BLENDED FINANCE) В ПОВЫШЕНИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КОММУНАЛЬНЫХ УСЛУГ: УРОКИ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН.....	174
<i>Гулмаматова Дурдона Шерали кизи</i>	
KORXONALARDA STRATEGIK BOSHQARUV.....	180
<i>Musayeva Dilnoza Dilshatovna</i>	
BANK TIZIMIDA MARKETING AHAMIYATI VA BANK MARKETINGI.....	184
<i>Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li</i>	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORJIY KREDIT MABLAG'LARINI JALB KILISH HUQUQIY JIHATLARI.....	189
<i>Qulliyev Anvar Zayniddinovich</i>	
TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA CHAKANA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	194
<i>Alimov Umid O'ktambayevich</i>	
MAHSULOTLARNING RAQAMLI PASPORTI TIZIMINI JORIY ETISH OMILLARI VA TO'SIQLARI.....	200
<i>Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi</i>	
KORXONALARDA FOYDA VA ZARARLARNI TAHLIL QILISHDA INNOVATSION METODLAR AHAMIYATI.....	207
<i>Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Farog'at Xo'jabekova</i>	
ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ БЛАГОСОСТОЯНИЕ, А ТАКЖЕ НОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ.....	212
<i>Останов Эгамберди</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA INNOVASION TEXNOLOGIYALARNI INTEGRATSIYALASH: MOHIYATI VA RIVOJLANISH IMKONIYATLARI.....	218
<i>Xakimova Xulkar Xamidovna</i>	
QORAQALPOG'ISTON VA XORAZM OZIQ-OVQAT SANOATINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI HAMDA UNI YANADA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	224
<i>Tleuov Niyetulla Raxmanovich</i>	
OILAVIY KORXONALARNING IQTISODIY TIZIMDAGI O'RNI.....	230
<i>Shadiyeva Gulnora Mardiyevna, Rustamova Zarina Rustamovna</i>	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MARKETING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEXANIZMLARI.....	234
<i>Sadikov Shoxrux Shuxratovich</i>	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA RAQAMLI XIZMATLARNING AHAMIYATI.....	238
<i>Asenbaeva Aydaygul Edenbaevna</i>	
BARQARORLIK VA YASHIL MENEJMENT: ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR VA AMALIY AHAMIYATI.....	242
<i>Djalilova Dilbar Abdikarim qizi</i>	

HUDUDLARNING IQTISODIY SALOHİYATINI INNAVATSION-INVESTITSION BOSHQARISH STRATEGIYASI VA MEXANIZMI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	247
Maqsudova Malohatxon Maqsudovna, Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BYUDJETINI 2026-YILGI SOLIQ SIYOSATINING TAHLILI VA XALQARO SOLISHTIRMA YONDASHUVI	251
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	256
Mamataliyeva Dilnoza Raxmonovna	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA INVESTITSİYALAR SHAKLLANISHI VA ULARNI SAMARALI BOSHQARISH YO'NALISHLARI	259
To'rayev Jasurali To'rayevich	
O'ZBEKISTONDA SAVDO TASHKILOTLARINING FAOLIYATI VA RIVOJLANISH HOLATI	264
B. Sulaymonov	
NAMANGAN VILOYATIDA "YASHIL IQTISODIYOT" MODELIGA O'TISH JARAYONIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY FAOLLIGI	270
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	274
Xoshimov Pazliddin Zuxurovich	
KICHIK BIZNES ORQALI ISH O'RINLARINI YARATISH STRATEGIYALARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	278
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
MAMLAKATIMIZDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	283
Quryozov Sardorbek Sharifboevich	
РАЗРАБОТКА И ПРИОРИТИЗАЦИЯ КЛЮЧЕВЫХ ИНДИКАТОРОВ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЛЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ ПАНЕЛИ МОНИТОРИНГА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОЛЬНИЦ: ЭКСПЕРТНАЯ ОЦЕНКА СО СТОРОНЫ РУКОВОДИТЕЛЕЙ МЕДУЧРЕЖДЕНИЙ	290
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYAT ORGANLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	297
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
BANK TIZIMINING BARQAROR MOLIVAVIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASH VOSITALARI	303
Sadikov Iskandar Gayratovich	

BANK TIZIMINING BARQAROR MOLIYAVIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASH VOSITALARI

Sadikov Iskandar Gayratovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
Soliq va soliqqa tortish kafedrası
(PhD), katta o'qituvchisi,
i.sadikov@tsue.uz
ORCID:0009-0000-7401-1501

Annotatsiya. Ushbu maqola mamlakat bank tizimining barqaror moliyaviyligini saqlashning turli strategiyalarini o'rganadi. har qanday sharoitda ham barcha bank faoliyatini mijozlar talablari asosida olib borish va banklar barqarorligini ta'minlash barqaror moliyaviylik choralari aniq maqsad va vazifalarga moslashtirish. Bundan tashqari, moliyaviy yaxshilash uchun joriy yondashuv tijorat banklarining barqarorligi ularning aktivlari va passivlari tarkibini tahlil qilish, banklarning rentabelligini oshirish va risklarni boshqarishning samarali usullarini joriy etishga ko'maklashish. Ushbu maqsadlarga erishish davomida muallif o'tkazdi tadqiqotlar va olingan natijalar.

Kalit so'zlar: Tijorat banklari, moliyaviy barqarorlik, kapital yetarliligi, likvidlik, risklarni boshqarish, CAMELS reytingi, bank tizimi, aktivlar rentabelligi, kredit portfeli, tartibga solish.

Abstract. This article examines various strategies for maintaining the financial stability of the country's banking system. in any conditions, all banking activities are carried out based on customer requirements and ensuring the stability of banks, adapting sustainable financial measures to specific goals and objectives. In addition, the current approach to improving the financial stability of commercial banks is to analyze the composition of their assets and liabilities, increase the profitability of banks and promote the introduction of effective risk management methods. In the course of achieving these goals, the author conducted research and presented the results obtained.

Key words: Commercial banks, financial stability, capital adequacy, liquidity, risk management, CAMELS rating, banking system, asset profitability, loan portfolio, regulation.

Аннотация. В данной статье рассматриваются различные стратегии поддержания финансовой устойчивости банковской системы страны. В любых условиях вся банковская деятельность осуществляется с учетом требований клиентов и обеспечения устойчивости банков, адаптации устойчивых финансовых мер к конкретным целям и задачам. Кроме того, современный подход к повышению финансовой устойчивости коммерческих банков заключается в анализе состава их активов и пассивов, повышении рентабельности банков и содействии внедрению эффективных методов управления рисками. В ходе достижения этих целей автор провел исследование и представил полученные результаты.

Ключевые слова: Коммерческие банки, финансовая стабильность, достаточность капитала, ликвидность, управление рисками, рейтинг CAMELS, банковская система, рентабельность активов, кредитный портфель, регулирование.

KIRISH

Tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini baholashning turli metodologiyalari mavjud bo'lib, ularning o'zgarishiga asoslanadi baholashning aniq maqsadi va maqsadlari bo'yicha. Iqtisodiy subyektlar ko'pincha me'yoriy organlar tomonidan qo'llaniladigan va tasdiqlangan modellarga tayanadilar ushbu stsenariyda hokimiyat. Shuning uchun nazorat qiluvchi organlarning roli birinchi darajali ahamiyatga ega. Moliyaviy

barqarorlik deganda moliya tizimining, jumladan, moliya institutlari, bozorlar va bozorning imkoniyatlari tushuniladi infratuzilmalar, potentsial zarbalar va nomutanosibliklarga dosh berish, shuningdek, o'z rolini bajara olmaslik xavfini minimallashtirish. moliyaviy vositachi. Moliyaviy barqarorlikning maqsadi butun moliyaviy tizimning barqarorligini ta'minlashdan ko'ra yakka tartibdagi moliya institutlari. Iqtisodiy barqarorlik moliyaviy barqarorlik asosiga tayanadi.

Barqaror moliya tizimi banklar, kredit tashkilotlari va moliya bozorlarining mahsulotlarni samarali ta'minlash qobiliyati bilan tavsiflanadi. ishtirok etish va rivojlanishiga hissa qo'shish uchun zarur moliyaviy investitsiyalar bilan iste'molchilar va korxonalar sezilarli sekinlashuvlarni boshdan kechirmasdan iqtisodiyot. Beqaror tizimda iqtisodiy zarbalar salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin haqiqiy iqtisod, kreditni buzish va kutilmagan xavflarni ko'paytirish, natijada ish bilan bandlikning qisqarishiga va iqtisodiy zaiflashuvga olib keladi. faoliyat. Yuqorida qayd etilgan omillar tadqiqotning dolzarbligini hamda uning ilmiy va amaliy ahamiyatini belgilaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOT SHARHI

G.Melikyan banklar uchun moliyaviy barqarorlik konsepsiyasini taqdim etadi, bu ikki nuqtai nazardan ko'rib chiqishni talab qiladi: mikro darajada va makro darajada. Mikrorayon banklarning moliyaviy barqarorligi ularning barqarorligi va uzoq umr ko'rishini kafolatlashda, deb hisoblaydi. operatsiyalar va sharoitlardan qat'i nazar, iste'molchilar bilan bog'liq maqsad va vazifalarga erishish. Makroiqtisodiyot doirasida Banklar o'zlarining moliyaviy barqarorligi va boshqa subyektlar o'rtasida aloqa o'rnatish orqali, deb ishonadilar. Iqtisodiyotning umumiy barqarorligini kafolatlagan holda, bank tizimi bir qator iqtisodiy muammolarni samarali tarzda yumshata oladi tizimi (Axrorov, Z. O. 2017).

Ye.V.Korchaginaning so'zlariga ko'ra, moliyaviy barqarorlikni quyidagicha ta'riflash mumkin: o'z mablag'larini qay darajada taqsimlash. investitsiyalarga yo'naltiriladi, yangi faoliyat va ishlab chiqarish tsikllarining rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi, kechiktirib bo'lmaydigan vazifalarni moliyalashtiradi va etarli darajada ta'minlaydi. moliyaviy resurslar moliyaviy barqarorlikni belgilaydi (Korchagina Ye.V. 2005).

I.A.Pavlovaning nazariyasiga ko'ra, bankning moliyaviy barqarorligining asosi uning moliyaviy holati, bu erda uning iqtisodiy faoliyati barcha majburiyatlarini bajarishga imkon beradi (Pavlova I.A. 2017). I.N. Omelchenko va Ye.V.Borisovanning so'zlariga ko'ra, moliyaviy barqarorlik bu "doimiy o'zgarib turadigan bozor sharoitlari sharoitida bankning o'z moliyaviy barqarorligini saqlab qolish qobiliyati" (Omelchenko I. I. 2017). Gilyarovskaya L.T va Vehoreva, A.A. bankning moliyaviy barqarorligi g'oyasi shunday ekanligini ta'kidladilarki, jarayonda mavjud resurslarni taqsimlash va ulardan foydalanish nafaqat to'lov qobiliyatini ta'minlaydi, balki shu bilan birga maqsadlarga erishishda muvaffaqiyatga erishadi. foyda va kapitalning o'sishi amalga oshiriladi (Gilyarovskaya, L. T., & Vehoreva, A. A. 2003).

Danilova, N. L. banklarning moliyaviy barqarorligini quyidagicha izohlaydi: Bank kapitalining muhim qismi xizmat qiladi. moliyalashtirish manbai sifatida, bankning moliyaviy barqarorligini ta'minlash (Danilova, N. L. 2014). Bank tizimining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash usullari. Bank moliyaviy barqarorligi bir necha metodologiyalar, jumladan, an'anaviy usullar, resurslarni boshqarish usullari yordamida baholanadi yondashuvlar, stokastik tahlilga asoslangan baholash, ko'plik nazariyasi va boshqa hisob usullari (Endovitskiy, D. A., & Endovitskaya, A. V. 2005).

A.U. Burxonov so'zlariga ko'ra, barqaror moliyaviylik, birinchi navbatda, umumiy bilan belgilanadi emas, balki korxonaning moliyasining holati investitsiyalar tarkibi. Bundan tashqari, foyda olish, qarzlarni to'lash, korxonani moliyalashtirish va samarali boshqarish qobiliyati resurslar korxonaning faoliyatining keng qamrovli o'lchovidir. Bundan tashqari, rivojlanish va moliyaviy faoliyat natijalari korxonaning faoliyatini aks ettiradi va ularning munosabatlari uyg'unlikka erishishning tizimli jarayonida namoyon bo'ladi. Nihoyat, Burxonovning ta'kidlashicha, korxonaning aylanma mablag'larini boshqarish investitsiyalardan maksimal foyda olish uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega (Burxonov A.U. 2019).

Bakanov, M. I., Melnik, M. V. va Sheremet, A. D. bankning moliyaviy barqarorligi uni qanday taqsimlash va undan foydalanishga bog'liqligini ta'kidladilar pul, o'z kapitalini foyda hisobiga to'ldiradi va boshqa resurslarni boshqaradi, buning hammasi reja va rejani hisobga olgan holda asosiy va aylanma mablag'lar aylanishining samaradorligi. (Bakanov, M. I., Melnik, M. V. va Sheremet, A. D. 2005)

Drehmann, M., & Juselius, M. larning fikricha, tijorat banklarining moliyaviy barqarorligi bank xizmatlaridan foydalanish qobiliyati sifatida belgilanadi. resurslarni ta'minlash va ichki va tashqi ta'sirlarga dosh berish bilan birga risklarni muvaffaqiyatli boshqarish. Biroq, bu tamoyillar amal qiladi moliyaviy barqarorlikning asosiy mohiyatini to'liq qamrab olmaydi. Buning ikkita asosiy sababi bor. Birinchidan, biz faqat baholadik tijorat banklarining cheklangan guruh doirasidagi harakatlari. Ikkinchidan, banklarning likvidligi va to'lov qobiliyatiga muallifning nuqtai Nazari juda noaniq ko'rinadi (Drehmann, M., & Juselius, M. 2014).

Bundan tashqari, ayrim iqtisodiy tadqiqotlar banklarning moliyaviy imkoniyatlarini to'liq tekshirishni ta'minlay olmaydi. Barqaror moliyaviylik moliyaviy institutlar va bozorlar tarmog'ining samarali faoliyat yurita

olishi va hatto qarshisida ham bardosh bera olish qobiliyatiga ishora qiladi potentsial iqtisodiy tebranishlar va buzilishlar. Bu moliyaviy inqirozlarning yo'qligi yoki minimal ro'y berishi, barqarorlik bilan belgilanadi bank tizimi va iqtisodiyotning haqiqiy sektoriga ishonchli va qulay moliyaviy xizmatlar ko'rsatilishi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotni amalga oshirishda belgilangan maqsadlarni amalga oshirishda mantiqiy va tarkibiy tahlil usullari, guruhlash, iqtisodiy-statistik tahlil, o'zaro va qiyosiy taqqoslashdan samarali foydalanildi. O'tkazilgan tahlillar natijasida, O'zbekiston tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda turli yondashuvlar mavjud bo'lib, ular asosida xo'jalik yurituvchi subyektlar ko'pincha nazorat organlari tomonidan qo'llaniladi va tasdiqlanadi, shuningdek, faoliyatga to'sqinlik qiladigan holatlar. modellarni ishlab chiqish, shuningdek, baholashni farqlash uchun ularni yo'q qilish usullari.

TAHLIL VA NATIJALAR

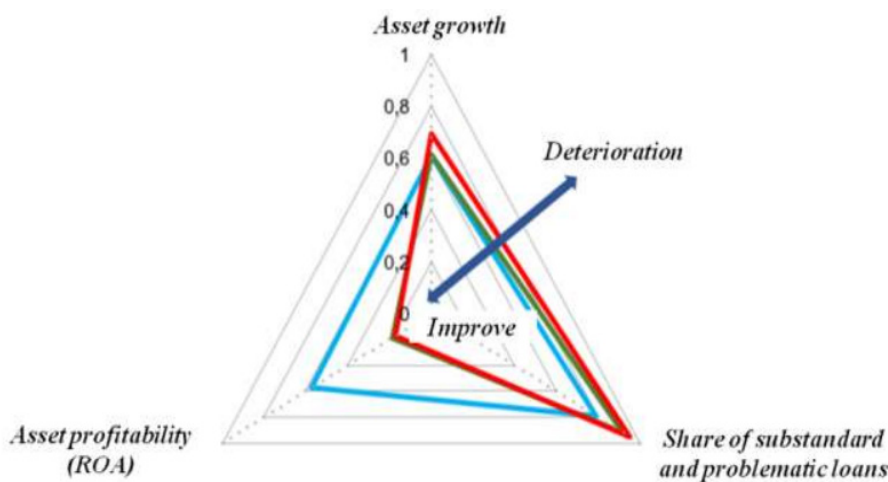
Tijorat banklari moliyaviy barqarorligining tarkibiy asosini kapital, likvidlik, samarali tartibga solish va nazorat qilish, tavakkalchilik tashkil etadi. boshqaruv va shaffoflik. Ushbu komponentlardan birgalikda foydalanish bardosh bera oladigan barqaror moliyaviy tizimni yaratishga yordam beradi iqtisodiy qiyinchiliklar va uzoq muddatli rivojlanishni ta'minlaydi.

Butun 2023-yil davomida global miqyosda moliyaviy sharoitning yumshashi kuzatildi. Moliyaviy tebranishlarning ko'payishiga qaramasdan dunyoda davom etayotgan ziddiyatli geosiyosiy vaziyat, shuningdek, dunyoda yuzaga kelgan noaniqliklar tufayli bozorlar Rivojlangan mamlakatlarning moliyaviy tizimlari, 2023-yilda jahon moliyaviy sharoitlari indeksida ijobiy tendentsiya saqlanib qoldi. Bundan tashqari, ijobiy Qimmatli qog'ozlar bozorida o'zgarishlar, shu jumladan ularning narxlarida kuzatilgan past volatillik darajasining yumshashiga ta'sir ko'rsatdi. global makromoliyaviy vaziyat.

Ko'pgina shtatlarda moliyaviy sharoitlar bilan bog'liq xavflar saqlanib qolmoqda. ning suveren obligatsiyalarida yuqori rentabellik darajasi kuzatildi Rivojlangan mamlakatlar xalqaro bozorda rivojlanayotgan mamlakatlarning aktivlariga investitsiyalarning qisqarishiga olib keldi. Bundan tashqari, 2023-yil davomida kuzatilgan yuqori foiz stavkalari kreditlarga bo'lgan talabni pasaytirdi. Shuningdek, majburiyatlarni bajara olmaslik holatlari qarz oluvchilarning ayrim segmentlari o'sishda davom etdi, bu esa banklarning kredit riskiga bo'lgan ishtiyoqini pasaytirdi. Moliyaviy ta'sir ostida yuqori foiz stavkalari muhitidagi sharoitlar zaif rivojlanayotgan mamlakatlar iqtisodiyotida qiyinchiliklar yuzaga kelishi mumkin.

Bank tizimining hozirgi ahvoli zaiflashganiga qaramay, moliya biznesining rivojlanishiga qaramay, ushbu ko'rgazmalar o'tkazildi minimal talablardan yuqori. 2023-yilda sof barqaror moliyalashtirish koeffitsienti ko'rsatkichi 3,8 foyizga kamaydi. Yuqori likvidli faoliyat hajmining pasayishi tufayli likvidlikni qo'llab-quvvatlash ko'rsatkichining keskin pasayishi kuzatildi, koeffitsient, 2023 so'zi 165 foizni tashkil etdi. 2023-yilda tartibga solishning monandlik koeffitsienti deyarli o'sdi. kapital va 2022-yil oxiriga nisbatan bandlikning atigi 0,3 foizga kamaygan.

Bank tizimidagi moliyaviy barqarorlik holati xaritasi aktivlarning o'sishi va rentabelligi saqlanib qolganligini ko'rsatdi. deyarli o'zgarmagan. 2023-yilda aktivlarning rentabellik ko'rsatkichi shakllantirildi 2,5 foiz o'zgarishsiz. 2023-yilda esa jami aktivlarning o'sish sur'ati biroz sekinlashdi, bu 2022 yilga nisbatan 8 foizga past.

O'zbekiston Respublikasi bank tizimining moliyaviy barqarorligi holati 2023-yilning birinchi yarmi yakuniga ko'ra foizli xarajatlarni qoplash koeffitsiyentining 4 foizga kamayishi o'tgan yilning mos davri banklarning foiz to'lovlarni qoplash imkoniyati kamayganligini ko'rsatadi, bank foydasidan olingan qarzarlar. Jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning daromadlarga nisbatida ham ijobiy o'zgarishlar kuzatildi 2023-yilning I yarim yilligi yakunida 2022-yilning mos davriga nisbatan aholi soni.

Bank tizimidagi moliyaviy barqarorlik holati xaritasida ko'rish mumkinki, iqtisodiy rivojlanishning sekinlashishi bilan bog'liq risklar, aktivlarning o'sishi va to'lovlari 31 kundan ortiq kechiktirilgan aktivlar hajmining o'sishi biroz bo'ldi. ortdi. Xususan, 2023-yilning birinchi yarmida bank aktivlarining o'sish sur'ati 2023-yilning birinchi yarmida 8 foizga kamaydi.

Shuningdek, sifatsiz va undan past deb tasniflangan muammoli kreditlar ulushi 2 foizga oshdi. 2023-yilning I yarim yillik yakuni o'tgan yilning mos davriga nisbatan. O'zbekistonda ijobiy holat yuzaga keldi banklarning rentabellik ko'rsatkichi, aktivlarning rentabellik ko'rsatkichi esa oxirgi ikki yilda 2,7 foiz darajasida shakllandi. yillar o'zgarishsiz. Tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini baholashda reyting kompaniyasi banklarni "yirik", "o'rta" va "kichik"larga ajratadi guruhlar, biz yuqorida aytib o'tganimizdek. Tasniflangan banklar o'zlarining umumiy aktivlari, aktivlar rentabelligi (ROA), kreditlari asosida o'rganadilar, tahlil qiladilar portfel va uning sifati, likvidlik holati, bank daromadlari va xarajatlari dinamikasi, shuningdek, bank sof foydasi, majburiyatlari, depozitlari.

tuzilmasi, ustav kapitali, kapital rentabellik darajasi (ROE) va boshqa ko'rsatkichlar, iqtisodiy holat bo'yicha tegishli natijalarni e'lon qiladi. banklar normalari va banklarning moliyaviy barqarorligi.

Tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini jahon bank tajribasi CAMELS reytingi orqali baholash amaliyoti tizimidan keng foydalaniladi. Ushbu reyting tizimi orqali banklar kapitali va uning yetariligi, aktivlarini baholash amaliyoti mavjud, sifat, menejment, rentabellik, likvidlik va bozor riskiga sezgirlik. CAMELS reyting tizimi ishlab chiqildi va joriy etildi.

AQSh Federal zaxira tizimi, Federal depozitlarni sug'urtalash korporatsiyasi va pul nazoratchisi tomonidan amaliyot aylanish.

CAMELS reyting tizimi bo'yicha tijorat banklarining moliyaviy holatini baholash natijasi № CAMELS reyting tizimi Bank reytingi bo'yicha umumiy ball

1. 1 - 1,4 ball oralig'ida kuchli
2. 1,5 – 2,4 ball oralig'ida qoniqarli
3. 2,5 – 3,4 ball oralig'ida o'rta
4. 3,5 – 4,4 ball oralig'ida kritik
5. 4,5 – 5,0 ball oralig'ida qoniqarsiz

CAMELS reyting tizimi yuqoridagi oltita komponent asosida baholanadi va eng kuchli 1 ballgacha, eng zaif ballgacha baholanadi.

5. CAMELS reyting tizimi orqali tijorat banklarining moliyaviy barqarorligi tadqiqot natijalari asosida baholanadi.

CAMELS reyting tizimi orqali tijorat banklari moliyaviy barqarorlikka bo'linganligini ko'rishimiz mumkin. "kuchli" bahodan "qoniqarsiz" bahoga qadar. Tijorat banklari har birini chuqur tahlil qilishlari maqsadga muvofiqdir komponent, uni o'rganish, ularning asosiy ko'rsatkichlarini yaxshilash choralarini ko'rish. Bilamizki, tijorat banklari ko'p marotaba o'zlarining yalpi aktivlari va yalpi depozitlarining umumiy miqdoriga e'tibor qaratganlar. ularning moliyaviy barqarorligini aniqlashda. Lekin, xorij mamlakatlari amaliyotida bugungi kunda moliyaviy barqarorlikni aniqlashda banklar, kapitallashuv eng asosiy mezonlardan biri hisoblanadi . Kapitalizatsiya darajasi bozor narxini ko'paytirish orqali aniqlanadi

muomaladagi aksiyalar soni bo'yicha oddiy aksiyalar. Shu bilan birga, amerikalik iqtisodchi-olim J.Sinki tijorat banklarining reytingi, yalpi aktivlarining umumiy miqdori va ularning kapitallashuv darajasi reytingi bunday emas, mos keladi. Masalan, Nyu-York banki 37 mln. AQSh dollari kapitallashuv bo'yicha 6-o'rinni egalladi aktivlari jami 77 mln. AQSH dollari bilan 15-o'rinni egalladi.

Xalqaro hisob-kitoblar banki tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, kreditning YalMga nisbati farqi va qarzga xizmat ko'rsatish koeffitsienti inqirozdan erta ogohlantirishning eng ishonchli ko'rsatkichidir. Xususan, nisbatdagi farq YalMga bo'lgan kredit inqirozdan uzoq muddatli ogohlantirish uchun foydali ko'rsatkichdir. Qarzga xizmat ko'rsatish koeffitsienti bo'lish xususiyatiga ega 2 yil oldin inqiroz bo'lishi haqida ogohlantiruvchi signallarni aniqroq ko'rsatishga qodir. ning indeksi ham aniqlangan barqaror bo'lmagan majburiyatlarning ulushi inqiroz haqida ogohlantirishlarni chiqarishda samarali. Keskin mutanosib ravishda barqaror bo'lmagan majburiyatlarning o'sishi kreditlarning ko'payishi moliyaviy zaiflikning oshishini taxmin qilish mumkin bo'lgan ko'rsatkichlardan biridir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Amalga oshirilayotgan kompleks chora-tadbirlar natijasida tijorat banklari kapitallashuvining yuqori darajasini ta'minlash, likvidligini mustahkamlash va depozit bazasini oshirish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlash, yuqori reyting ko'rsatkichlari va ajratilayotgan kreditlar hajmini oshirish, iqtisodiyotning real sektoriga erishishga erishildi.

Tijorat banklarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda quyidagi jihatlarni hisobga olish maqsadga muvofiq:

Birinchiidan, banklar yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yo'qotishlarni qoplash va o'z faoliyati barqarorligini ta'minlash uchun yetarli kapitalga ega bo'lishi kerak. Kapital asosiy hisoblanadi bankning moliyaviy barqarorligi manbai.

Ikkinchiidan, banklar risklarni minimallashtirish va barqaror rentabellikni ta'minlash uchun o'z aktivlarini to'g'ri boshqarishi kerak. Turli xil aktivlar yordam beradi potentsial yo'qotishlarni kamaytirish uchun.

Uchinchiidan, bankning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda javobgarlikni boshqarish ham muhim o'rin tutadi. Bu zarur jalb qilingan resurslar va qarz mablag'lari o'rtasidagi muvozanatni saqlash.

To'rtinchiidan, banklar yuzaga kelishi mumkin bo'lgan moliyaviy yo'qotishlarning oldini olish va barqaror faoliyatni ta'minlash uchun samarali risklarni boshqarish tizimlariga ega bo'lishi kerak.

Beshinchiidan, banklar mijozlar oldidagi joriy va kelajakdagi majburiyatlarini qoplash uchun yetarli likvidlikka ega bo'lishi kerak. Likvidlikning etishmasligi jiddiy oqibatlariga olib keladi bank uchun muammolar.

Oltinchiidan, tijorat banklari ham normativ hujjatlar bilan belgilangan barcha tartibga solish talablariga qat'iy rioya qilishlari maqsadga muvofiqdir, jarimalar va boshqa oqibatlariga yo'l qo'ymaslik uchun tashkilotlar.

Yuqoridagi yorliqlarga rioya qilish tijorat banklariga moliyaviy barqarorlikni saqlashga va bozorda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishga yordam beradi. Shunday qilib, yuqorida sanab o'tilgan ko'rsatkichlar to'plami orqali har qanday tijorat banki holatini aniqlay oladi, degan xulosaga keldi moliyaviy barqarorlik va uni baholash.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Axrorov, Z. O., & Jalilov Sh (2017). Banklarda moliyaviy barqarorlikni ta'minlash masalalari. Traktat. Samarqand: SamISI, 27
2. Korchagina Ye.V (2005). Zamonaviy iqtisodiyotda raqobatbardoshlik muammolari // Zamonaviy iqtisodiyot muammolari. № 3/4 (15/16)
3. Pavlova I.A (2017). ni hisobga olgan holda tashkilotning moliyaviy barqarorligini tahlil qilish va prognoz qilish integral ko'rsatkichga asoslangan hayot aylanishi". Moliya va kredit, 23 (iyun), 71-75-betlar.
4. Omelchenko I. I (2017). Moliyaviy-iqtisodiy barqarorlik tashkiliy-iqtisodiylikning ajralmas qismi sifatida Korxonalar barqarorligi // Mashinasozlik byulleteni. No 4. 65-bet.
5. Gilyarovskaya, L. T. va Vehoreva, A. A. (2003). Tijoratning moliyaviy barqarorligini tahlil qilish va baholash korxonalar. SP6 .: Peterburg, 256.
6. Danilova, N. L. (2014). Tijorat korxonasining moliyaviy barqarorligini tahlil qilishning mohiyati va muammolari. Kontseptsiya, (2), 16-20.
7. Endovitskiy, D. A. va Endovitskaya, A. V. (2005). Moliyaviy barqarorlikni tahlil qilishda tizimli yondashuv va tijorat tashkiloti. Iqtisodiy tahlil: nazariya va amaliyot, (5), 7-13.
8. Burxonov, A. U. (2019). Banklarning moliyaviy barqarorligi: nazariya va amaliyot. Monografiya. T.: "Innovatsion taraqqiyot nashriyoti, 160.
9. Bakanov, M. I., Melnik, M. V. va Sheremet, A. D. (2005). Iqtisodiy tahlil nazariyasi. Moliya va statistika.
10. Drehmann, M. va Juselius, M. (2014). Bank inqirozlarining erta ogohlantirish ko'rsatkichlarini baholash: Qoniqarli siyosat talablar. Xalqaro prognozlar jurnali, 30 (3), 759-780.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
